

2010-11-12

Dnr 43–2010:1530

Skolbeslut för gymnasieskola

efter tillsyn av af Chapmangymnasiet
i Karlskrona kommun

af Chapmangymnasiet

Drottninggatan 49

371 32 Karlskrona

Tillsyn i af Chapmangymnasiet

Gymnasieskola

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som af Chapmangymnasiet och Karlskrona kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolans resultat visar en jämn resultatbild de senaste fem åren och ligger läsåret 2008/2009 relativt högt vad gäller andelen elever med slutbetyg och behörighet till universitet och högskola samt genomsnittlig betygspoäng. Enligt Skolverkets officiella statistik år 2009 hade cirka 30 procent av eleverna på Hotel- och restaurangprogrammet dock inte avslutat studierna efter fyra år.

Af Chapmangymnasiet erbjuder inte särskilt stöd till alla elever som behöver detta för att kunna nå minst betyget Godkänt i alla kurser. Trots att Skolverket redan vid föregående tillsyn år 2006 påtalade att särskilt stöd inte gavs till alla elever som behövde det kvarstår således denna brist vid innevarande tillsyn, vilket Skolinspektionen finner anmärkningsvärt. Det särskilda stöd som erbjuds i form av stödundervisning utgår från och organiseras av Fisherströmska gymnasiet och de elever som har behov av särskilt stöd prioriteras efter behov och får köa för att få tillgång till särskilt stöd. En konsekvens av detta system är att rektorn på af Chapmangymnasiet inte fullt ut kan ta ansvar för att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd.

För att möjliggöra att alla elever ges förutsättningar att nå minst målen för utbildningen behöver undervisningen i högre grad anpassas till varje elevs behov, förutsättningar,

erfarenheter och tänkande och lärarna behöver i större utsträckning ge eleverna möjlighet att vara delaktiga i planeringen av undervisningens innehåll.

Skolinspektionen har i tillsynen av af Chapmangymnasiet identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla skolans elever ges inte möjligheter att lägst nå grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier (Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna; 1 kap. 6 § gymnasieförordningen; Kursplanerna).
- Rektorn säkerställer inte att lärarna i tillräcklig grad ger eleverna möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former, då särskilt över undervisningens innehåll. (5 kap. 2 § 1985 års skollag; Lpf 94, 2.3 Elevers ansvar och inflytande, Riktlinjer).
- Undervisningen anpassas inte fullt ut efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning; Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer).
- Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i skolarbetet. Alla elever som behöver studiehandledning på modersmålet får inte detta. (1 kap. 2 § 1985 års skollag; Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer; 8 kap. 1 § gymnasieförordningen; 8 kap 5 § gymnasieförordningen).
- Åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav utarbetas inte för samtliga elever i behov av särskilt stöd. (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2

Rektorn och Karlskrona kommun har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Karlskrona kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Karlskrona kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Marita Bruzell-Nilsson och Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg

Enhetschef

Ingela Jonasson

Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:**Bilaga 1** Allmänt om tillsynen och beskrivning av af Chapmangymnasiet**Bilaga 2** Tillsynsprotokoll och bedömningar för af Chapmangymnasiet

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Karlskrona kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte af Chapmangymnasiet den 6 -7 oktober 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och af Chapmangymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. I af Chapmangymnasiet intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på af Chapmangymnasiet

af Chapmangymnasiet	Antal elever
Gymnasieskolan	537

Källa: skolans uppgifter 2010-10-07

Af Chapmangymnasiet är en av Karlskronas fyra kommunala gymnasieskolor och erbjuder utbildning inom de nationella programmen Hantverksprogrammet, Hotell- och restaurangprogrammet och Samhällsvetenskapsprogrammet samt specialutformat Samhällsvetenskapligt program med internationell inriktning. Två rektorer ansvarar för utbildningen, den ene för Hantverksprogrammet, Hotell- och restaurangprogrammet och Samhällsvetenskapsprogrammet och den andre för specialutformat Samhällsvetenskapligt program med internationell inriktning.

Skolan har inga egna speciallärare eller specialpedagoger utan dessa lärare finns att tillgå i Fischerströmska gymnasiets resursenhet för specialundervisning. Af Chapmanskolan kan till denna enhet ansöka om att de elever som behöver särskilt stöd ska få tillgång till specialundervisning där.

Skolan har två rektorer, den ene tillika chef för skolan och ansvarig för det nationella Samhällsvetenskapliga programmet, den andre ansvarig för de övriga programmen.

Af Chapmangymnasiet ligger i centrala Karlskrona, i kvarteret Läroverket i närheten av merparten av de andra kommunala gymnasieskolorna. Skolan samverkar när det gäller det individuella valet med Törnströmska gymnasiet och Ehrensvärdska gymnasiet.

Tillsynsprotokoll för af Chapmangymnasiet

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla skolans elever ges inte möjligheter att lägst nå grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier.

Författningsstöd:

1 kap. 6 § gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna

Kursplanerna

Motivering:

Skolan behöver vidta åtgärder för att alla elever ska ges förutsättningar att lägst nå grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Enligt nationell statistik och skolans verksamhetsredogörelse och kvalitetsredovisning ligger resultaten för skolan i sin helhet läsåret 2008/2009 i flera avseenden över riksgenomsnitten vad gäller andelen elever med slutbetyg och behörighet till universitet och högskola samt genomsnittlig betygspoäng. Enligt Skolverkets officiella statistik år 2009 hade cirka 30 procent av eleverna på Hotell- och restaurangprogrammet dock inte avslutat studierna efter fyra år. En stor andel elever når heller inte minst betyget Godkänt i enstaka kurser, som matematik. Resultaten avseende projektarbetet visar också en ojämnhet där flera elever inte når minst betyget Godkänt. Trots att den genomsnittliga betygspoängen för eleverna inom Hotell- och restaurangprogrammet låg på 13,8 (12,8 i riket) och för Hantverksprogrammet på 14,3 (14,4 i riket) hade endast 11 elever av 23 inom Hotell- och restaurangprogrammet godkända betyg eller högre i samtliga kurser som ingår i elevernas individuella studieplan. Inom Hantverksprogrammet, inriktning Konditori, hade endast 5 av 12 elever godkända betyg eller högre i samtliga kurser.

Av kvalitetsredovisningen, verksamhetsredogörelsen och intervjuer med skolläda och personal framgår att skolan inte lyckas med att ge alla elever som är i behov av särskilt stöd eller i behov av studiehandledning på modersmålet detta, vilket enligt Skolinspektionens bedömning är allvarligt och faktorer som kan påverka elevernas möjligheter att nå målen. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att skolan ännu inte kommit till rätta med detta, särskilt som Skolverket redan vid tillsynen år 2006 påtalade samma brister.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn säkerställer inte att lärarna i tillräcklig grad ger eleverna möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former, då särskilt över undervisningens innehåll.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpf 94, 2.3 Elevers ansvar och inflytande

Motivering:

Det framgår av intervjuer med lärare och elever att flertalet lärare ger eleverna möjlighet till inflytande över arbetsformer och arbetssätt men att elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll varierar och att detta är lärarberoende. I vissa ämnen bestämmer lärarna innehållet utan att bjuda in eleverna att komma med förslag eller synpunkter. Eleverna ges mer inflytande över arbetssätt och redovisningsformer än över undervisningens innehåll. Vid intervjuer framgår det att det finns lärare som anser att eleverna inte har den kunskapen inom ämnesområdena och kurserna som skulle behövas för att kunna ha ett reellt inflytande. Enligt skolans senaste enkät anser 64 procent av eleverna att de har möjlighet att utöva ett inflytande över undervisningen medan 94 procent uppger att de skulle vilja påverka.

Det är enligt Skolinspektionens bedömning angeläget att skolan utvecklar ett gemensamt förhållningssätt och hittar former för att öka elevernas reella inflytande i undervisningen.

Bedömning:

Undervisningen anpassas inte fullt ut efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, En likvärdig utbildning

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Lärarna behöver i högre grad anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Elever uppger vid intervjuer att det oftast är så att alla elever arbetar med samma uppgifter men det förekommer också, beroende på läraren, att inte bara de elever som behöver extra stöd och hjälp får det utan också att elever

som behöver större stimulans och utmaning kan få detta. Av intervjuer med lärare framgår det att individanpassningen skulle kunna bli bättre och de menar att bland annat de stora undervisningsgrupperna i kärnämnen försvårar möjligheten att anpassa undervisningen efter varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Lärarna uppger att de efterlyst kompetensutveckling bland annat inom detta område. Skolinspektionen kan inte bedöma relevansen av detta men bedömer att, bland annat i syfte att utbildningen är likvärdig, åtgärder behöver vidtas så att undervisningen i högre grad anpassas efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte till alla elever som har svårigheter i skolarbetet. Alla elever som behöver studiehandledning på modersmålet får inte detta.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

8 kap. 1 § gymnasieförordningen

8 kap 5 § gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Vid intervjuer med rektorn och lärare framkommer det att skolan inte har möjlighet att erbjuda särskilt stöd till alla elever som behöver det. Det särskilda stöd som erbjuds i form av stödundervisning utgår från och organiseras av Fisherströmska gymnasiets resursenhet för specialundervisning och de elever som har behov av särskilt stöd prioriteras efter behov och får köa för att få tillgång till särskilt stöd. Skolledningen och lärare uppger i intervju att tillgången till platser i Fischerströmska gymnasiets specialundervisning är alltför låg. Det framgår av intervjuer med lärare att det förekommer att enskilda lärare erbjuder elever stöd i den kurs läraren undervisar i men att detta görs utöver lärarens ordinarie tjänstgöring. Både dokumentation och intervjuer visar att rektorn inte ges det handlingsutrymme som behövs för att kunna ta det fulla ansvar som författningarna föreskriver för elever i behov av särskilt stöd.

Det framkommer vid intervjuer med såväl lärare som rektorn att de elever inom de yrkesförberedande programmen som väljer matematik B som individuellt val eller valbar kurs erbjuds kursen på 40 timmar, medan de elever som på studieförberedande program läser samma kurs som karaktärsämne, erbjuds 50 timmar, vilket är anmärk-

ningsvärt med tanke på den relativt höga andelen elever med betyget Icke Godkänt i denna kurs för elever inom yrkesförberedande program. Lärarna uppger att de kurser som en elev väljer inom individuella val eller valbara kurser inte erbjuds något särskilt stöd om det visar sig att eleven riskerar att inte få minst betyget Godkänt. Enligt Skolinspektionens bedömning äventyras härigenom bland annat en likvärdig utbildning för samtliga elever.

Elever i behov av studiehandledning på modersmålet har inte kunnat erbjudas sådan. Enligt skolläningen är detta ett förvaltningsövergripande problem som inte af Chapmangymnasiet ensamt kan lösa.

Bedömning:

Skolan måste säkerställa att åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav utarbetas för alla elever som behöver särskilt stöd.

Författningsstöd:

8 kap. 1 a § gymnasieförordningen

Motivering:

Vid tillsynsbesöket framkommer att åtgärdsprogram inte alltid utarbetas för elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår det att befintliga åtgärdsprogram behöver förbättras genom att kopplingen till de nationella kunskapsmålen görs tydligare så att det framgår vilket eller vilka nationella mål i respektive kurs det är som eleven inte uppnår. Det framgår inte heller på vilket sätt åtgärder och insatser ska utvärderas.